

Thích Phúc Schön

Trong lối phàm lối cõa quyển "Tứ phật n giao bùn nhó thíc h", Luật sư Hoằng Tán (1611-1685) nói:

"*Tam thố chố Phật câu thuyết*

Kinh-Luật-Luật tam tông Thánh giáo. Kinh luật nhó tông hàm thông tông gia, xuất gia, duy Luật nhó tông Tứ kheo đỗ c trì, nhó vui ngó bí tông phi ngoái quan sá tông. Nhó c Sa di, bùch y tiên lâm giái, vĩnh bùt thố đỗ i giái, tông dã ngũ nghịch đỗng lìu tông. Ví sá giao tông nghi cõn thòn". Dõch nghĩa: "Ba đỗ i chố Phật đỗ u nói ba tông Thánh giáo Kinh-Luật-Luật. Hai tông Kinh-Luật chung cõa tông gia, xuất gia, riêng tông Luật chố dành cho Tứ kheo giàn giái, nhó tông bí mõt cõa vua, hàng ngoái quan không đỗ c biút đỗ n. Núu Sa di, bùch y mà xem tròn c, thì vĩnh viễn không đỗ c thố đỗ i giái, mõc tông ngang vui tông ngũ nghịch. Phàm là ngõ i làm thố y phõi hõt sác cõn thòn".

Ý kiến này có lõi bùt nguồn từ Luật sư Chân Hoằng (1532-1612) trong quyển Luật Sa di: "Bùt đỗ c đỗ o thính Đỗ i Sa môn thuyết giái"

Thật ra, câu cõa nh cáo cõa ngài Chân Hoằng là nhõm nhõc nhó Sa di không đỗ c nghe lén khi Tứ kheo tông giái; vì nghe lén là hành vi bùt chính. Bùi lõi, Sa di chõa đỗ tông cách pháp nhân cõa mõt vui Tăng thốc thố nên không đỗ c phép tham dã vào nhõng sinh hoクト chính yêu cõa Đỗ i tăng nhó các viõc yêu t ma, bù tát, tõ tõ v.v... Núu ngõ i chõa thố Cõ túc mà khoác áo cà sa, len lõi vào hàng ngũ Tứ kheo, tham dã các pháp yêu t ma, bù tát, tõ tõ thì phõm tõi tõc trú (ở trong Tăng chúng đỗ trõm pháp), vui sau không đỗ c thố Đỗ i giái, hay giái Tứ kheo. Do đó, khi Tăng tiõn hành tiõn phõng tiên (thõ tõc ban đỗ u) thì thõy Yết ma phõi hõi trong Tăng chúng: "Ngõ i chõa thố giái Cõ túc đã ra chõa?". Và khi đỗ c xác nhõn trong Tăng không có ngõ i nào chõa thố giái Cõ túc, thì Tăng mõi tiõn hành các pháp yêu t ma. Nhõ vui y, viõc làm này rõt chính đáng và đâu có đõng ý gì ngăn cõm ngõ i chõa thố giái Cõ túc xem giái pháp cõa Tứ kheo? Còn viõc không cho Sa di, bùch y tham dã bù tát là có nguyên do. Lúc Phõt còn tõi thố, mõt hôm chõ Tăng bù tát, có mõt ngõ i bùch y tham dã, sau đó, mõt Tứ kheo phõm tõi, ngõ i bùch y này bèn hõch tõi Tứ kheo. Các Tứ kheo thõy thố liõn bùch vui Phõt, Phõt dõ y: "Tứ nay trõi đi không nêñ cho bùch y và Sa di tham dã bù tát" (Ngõ phõn luõt, Đ.22, tr.123a).

Phát xuõt tõi lõi Phõt dõ y trên đây mà ngài Chân Hoằng nhõc nhó các Sa di không đỗ c nghe lén Tứ kheo tông giái. Nhõng núu Sa di vì tha thiõt cõu hõc, có thiõn chí tiõn tu, thì Ngài cõ vú: "Nhõc nhõo quõng lõm, tõ đõng duyõt Luật tông toàn thố" (Núu muõn hiõu biút rõng thì nêñ xem toàn bù Luât tông). Và mõt đõõn khác trong Luật Sa di, Ngài khuyõn khích: "Tuy Tứ kheo sá, Sa di đõõng dõ tri chi" (Tuy là viõc cõa Tứ kheo, nhõng Sa di cũng nêñ tham dã đõ

bịt). Nhờ vậy, thiết nghĩ quan điểm của Lục sư Châu Hoàng đã quá rõ, thế nhưng vẫn có người nhén nhén nhén trộn hoppers ngài Hoàng Tán. Rồi từ ý kiến của ngài Hoàng Tán, có người đã lùn giãi, nêu ra ba lý do:

1- Núu Sa di xem trống giãi luật Tự kheo rỗi thay giãi pháp quá nihil, khó khăn, sẽ sanh tâm thối tật, không dám thử giãi Cử túc.

2- Núu Sa di bịt giãi luật Tự kheo, khi hỏi thay các Tự kheo thử giãi rồi mà không giải gìn nghiêm túc, họ phảm cõm giãi, họ sẽ sanh tâm kiêu mẫn, khinh视 các Tự kheo, do đó sẽ tốn phascal, mất lì i ích.

3- Khi đã bịt trống giãi pháp thì lúc thử giãi thay giãi không còn thiêng liêng, tâm chí thành sút giải mêm nên khó đắc giãi thử.

Lý lùn này mõi nghe qua có vẻ nhẽ hoppers lý, nhưng xét kỹ thì hoàn toàn không ổn. Vì các lò: Thưa nhẽ, chúng là những người giải xuất gia toàn là những kẻ báu vật nhõnch hất hay sao mà “thay giãi pháp nihil sanh tâm thối tật?”; thứ hai, lò nào nhẽn ngõi xuất gia lòi quá kém phảm chát, chuyên bái lông tìm vứt, họ “thay Tự kheo phảm giãi lùn sanh tâm khinh rỗ?”; thứ ba, vẫn đắc giãi thử đắc giãi thử là do ba việc: “Giải sù thanh tịnh, Giải đàm trang nghiêm và Giải chí thành”, chả đâu phảm nhẽ giãi thử không bịt trống giãi lùn mà đắc giãi thử?

Qua thử lòi lòp lùn trên có nihil chả đi xa tinh thay giãi pháp và giải lùn. Ai cũng bịt ngài Qui Sân (771-833) đắc nhẽ nghĩa ngõi xuất gia: “Phàm là người xuất gia là mong cõt báu vật đón chôn trùi cao rỗng, hình dáng và tâm hồn khác vui thử tặc. Vì mục đích làm rỗng rỗng dòng thánh, trùn áp quân ma, báo đáp báu vật và cõu vứt ba cõi”. Và các báu vật đắc cũng đã nói: “Thay thõng phi trõng phu đắc giãi thoát hán, hà năng kham thử?” (Trên đài này, núu chõng phảm là báu vật trõng phu đắc giãi thoát, thì làm sao đắc m đõng nõi “sù mõnh xuất trùn”?).

Về lối Luật dãy, vở thay khi nhén đỗ tò xuôi gia phái chén nhèng ngõi: vở hình dông thì sáu căn phái dãy đỗ, không mực mực khuya tòt nào, vở tâm hòn thì phái là ngõi hòn tâm xuôi gia, có dũng khí kiên cõng bùt thoi, chả không phái ai cũng xuôi gia đòn. Chả thò mà ca dao ta có câu “Năm lõa mõi lõc mõi trõc cái đõu”.

Đúng ra, vì nhõ xem trõc giõi pháp nên Sa di biết đòn công dông cõa giõi là “phòng phi chõ ác”, là “thuyền bè đõa ngõi qua bõ khõ”, nên hõ mõi sinh tâm khát ngõing, trông mong đòn cõi lãnh thõ giõi pháp. Khi đã hiu giõi luõt, thay nhõng đõu khó làm mà các Tõ kheo vñn tuân thi nghiêm túc, thì hõ càng tăng thêm tâm cung kính, chả làm sao dám khinh thiõng? Mõt khác, các Tõ kheo khi đã hiu rõng mõi ngõi đõu biết nhõng giõi luõt mình đã lãnh thõ, thì càng phái nõ lõc hõ trì không dám buông lung, vì sõ thiêng hõ phê bình. Kinh nghiõm thiõc tõ cho thay các nõc Nam phõng nhõ Campuchia, Thái Lan..., mõi Phõt tõ đõu biết giõi luõt cõa Tõ kheo và hõ rõt tôn kính các nhà sõ, chả không bao giõi dám coi thiõng hay chõ trích. Chính nhõ biết trõc giõi luõt nên hõ mõi có thõ tõo đõu kiõn và tìm cách yõm trõ các sõ giõi giõi tõt hõn. Tình trõng hiu nay lõ thành phõ ta có nhõng kõ lõi dông chiõc y vàng đõ đi xin ăn làm tõn thiõng Phõt pháp. Nõu Phõt tõ biết rõ giõi luõt, lõt hõ sõ tõy chay và tìm cách ngăn chõn hành vi phi pháp cõa nhõng hõng ngõi lõy, đõ giõi gìn sõ trong sáng cõa đõo pháp.

Còn vñn đõ này nõa, tõng Luõt phái chõng là bí tõng dành riêng cho các thay Tõ kheo, các chúng khác không có quyõn biết đõn? Khõng đõnh nhõ võy thiõt là vô căn cõ, không có cõ sõ và trái hõn thiõc tõ. Vì trong các giõi đõu dành cho Phõt tõ cũng nhõ Sa di, không có mõt giõi nào ngăn cõm hõ tìm hiu giõi bõn cõa Tõ kheo hõt. Đành rõng chõ có các Tõ kheo thõ 250 giõi, và các Tõ kheo ni thõ 348 giõi mõi có bõn phõn tuân thõ giõi pháp cõa mình, còn nhõng ngõi khác không ai có quyõn bõt hõ phái tuân thõ. Đó là nói võ trách nhiõm gìn giõi, còn viõc cõu thõ, tìm hiu või thiõn chí hõng thiõng thì ai cũng có quyõn nghiên cõu giõi luõt Tõ kheo mà không vi phõm bõt cõ đõu khoõn nào.

Giõi sõ mõt hõi đoàn nào đó gõi chúng ta gia nhõp, rõi mõi cho biết nõi quy và đõu lõ, thì liõu chúng ta có yên tâm gia nhõp hay nghi ngõi hõi đoàn đó có đõu gì mõ ám, bõt chính? Theo lõ thiõng, ngõi có trí mõi khi muõn tham dõ mõt tõ chõc nào chõc chõn phái tìm hiu tõng tõn đõu lõ cõa tõ chõc lõy rõi mõi tham gia. Đó là mõt viõc làm hõp lý và có tinh thiõn khoa hõc.

Võ lõi, Phõt giáo là đõo công truyề n chõ khõng phái bí truyề n, là đõo trí tuõ chõ khõng phái giáo đõu, lõi càng khõng chõp nhõn sõ cuõng tín. Chính Đõc Phõt đã bác bõ quan đõm đõc quyõn cõa Bà La Môn cho rõng chõ có giáo sĩ Bà La môn mõi có quyõn đõc Thánh kinh Võ Đà. Phõt còn dõy: “Tin Ta mà khõng hiu Ta, tõc là hõy báng Ta”. Và mõt chõ khõc lõi nói:

“Chánh pháp đắc thuỷ tinh giáng nhả bàn tay mỉa ra, chả không phai bàn tay ném lõi”.
Học nói: “Phật pháp là thiết thíc hiền tài, vứt ngoài thi gian, đón đón mà thay, đón cúng ngõi trí chung ngõi”. Chung quy cũng chả nhảm nói lên tinh thần cõi mỉa, phỏng khoáng, từ do tự túc và tôn trọng sự thật của đao trì tu mà thôi.

Hòn nǎa, bàng bạc đó đây trong một số kinh điển đều có đắc cõi đao giái Tứ kheo; như kinh Di Giáo, Phật dạy Tứ kheo không đắc buôn bán đắc chác, không đắc mua ruộng tõo nhà, không đắc đào đất, đón cây, không đắc coi ngày, xem tõng v.v... Nhả vui toàn là giái cõi, chả có gì khác đâu. Võ lõi ngày nay, kinh điển, giữ luật đao cõi in ấn, phát hành rộng rãi, ai cũng có thể tự do tìm đao, thì làm sao cõi ngõi ta xem giái cho đao.

Hòn nǎa, giá như ông cha ta đã lõi lõi di chúc cho chúng ta theo đó sống happy vui đao lý làm ngõi, hủu trù thành một ngõi hủu ích, có giá trù, rủi chúng ta đem cõi trên khám mà thõ, không biết trong đó nói gì, thì thõ hủi hành vi ấy là tôn kính hay bất kính đao vui tõi tiên?

Ai cũng biết rằng tính chất cõi luật là “thanh lõi ng”, nghĩa là mát mẻ, là “biết biết giái thoát”, tức là giái đao cõi đều nào giái thoát đao cõi đều lõi, thõ mà bao rồng “ngõi nào xem trõi giái luật Tứ kheo thì phõm tõi ngang bõng tõi ngũ nghõch” thì thõc không còn biết nói thõ nào nǎa! Nhả vui chung hóa ra quyển Luật Tứ phõn là một tác phõm văn hóa đao hủi hay sao? Nói kiêu lõi là chả nhìn vui nõt đao mõt cách rõt phiền nỗi nõi và lõi ch lõi. Thõc số, nõu nhõi ngõi hiếu rành giái luật thì có lõi xã hủi số tõt đao phõn nhõi; và nhõng tõi ác xõi ra hàng ngày làm cho chúng ta phõi đau lòng chõc chõn số giám đi không ít.

Đành rằng công đao xiên đao ng Luật hủc cõa ngài Hoằng Tán là đáng trân trọng, chúng ta chung dám xem thõi ng; nhõng nõu bao phõi tin mõt cách tuyết đao, không đao cõi tìm hiếu thõu đáo, thì chúng ta cũng không thõ chõp nhõn, vì nó trái hủn vui tinh thần hủc Phõt. Đao Phõt đao: “Khi nghe mõt đao u gi, các ngõi chõ vui bác bõ, cũng chõ vui tin ngay, dù nó là Thánh đao n”.

Thõ hủi, tõ khi Đao Đao số chõ giái, trõi qua Tứ Tứ tõi ng truyền cho đao n Tứ Châu Hoằng (1532-1612), giái luật vui n thuõn khiõt, nhõt vui, không có đao u gi phõi thi cõi mõc, đao n khi ngài Hoằng Tán (1611-1685) xuõt hiõn sau Tứ Châu Hoằng gõn cõ thi kõ, đao ra mõt câu nói khiõn cho nhõi ngõi hoang mang, thì làm sao chúng ta không bao xúc cho đao cõi?

Do vậy, chúng tôi mới muốn nêu vấn đề này ra thô ng xác là đây là nhữ m hai mảng đíc h: thô nhữ t là hy vong tron an đố c phòn nào nỡ i hoang mang cõ a tõ ng lõ p Tăng Ni trù , nhữ t là nhữ ng ngõ i mõ i xuõ t gia, chõ a thõ Đõ i giõ i; thõ hai là đõ cho nhữ ng ai tha thiõ t tìm hiõ u giõ i pháp có thõ nhõ n thõ c đúng đõ n tinh thõ n giõ i luõ t mà đõ ng Đõ i giác đã tõ bi truyề n dõ y. Vì thõ , tuyõ t nhiên khõng hõ có ý phê bình ngài Hoõ ng Tán õ đây. Tuy vậy, chúng tôi cũng rõ mong thõ nh thõ các bõ c tôn túc luõ t sõ cao minh, và hy vong nhõ n đõ c sõ quan tâm chõ giáo cõ a các võ nõ u có đõ u chi sai sót./.

BTW